

GERICHT KIEZEN VOOR HET SAMEN OPNEMEN VAN VERANTWOORDELIJKHEID

Convenant voor de realisatie van intersectorale samenwerking in het kader van de integrale jeugdhulp - 2007-2009

1. Uitgangspunt

Integrale jeugdhulp draagt bij tot sectoroverschrijdende samenwerking en intersectorale afstemming tussen het aanbod van Kind en Gezin, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, de Bijzondere Jeugdbijstand, de Centra voor Algemeen Welzijnswerk, de Centra voor Integrale Gezinszorg, de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg en de Centra voor Leerlingenbegeleiding

Het **gezamenlijk opnemen van verantwoordelijkheid** door de agentschappen is daarbij de sleutel voor een efficiënt en effectief implementatieproces. Ook **interregionale en intersectorale aansturing** zijn daarvoor cruciaal.

Deze convenant legt in deze context (inter)sectorale engagementen vast voor de netwerken rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, de hulpprogramma's crisisjeugdhulp en het gebruik van het 'instrument verontrustende opvoedingssituaties'. Ze verbindt ook de regionale en Vlaamse beleidsplanning en ze beperkt het vergaderimpact dat vasthangt aan het implementeren van de integrale jeugdhulp.

Deze convenant concretiseert met andere woorden in welke mate en op welke manier de agentschappen via de instrumenten die integrale jeugdhulp installeert bijdragen tot het realiseren van cliëntgerichte jeugdhulpverlening.

Uiteraard worden de andere instrumenten van de integrale jeugdhulp (toegangspoort, participatie, decreet rechtspositie, ...), elk binnen hun specifiek traject, verder ontwikkeld.

2. Netwerken rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

De twee centrale opdrachten van de netwerken rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp zijn het optimaliseren van de toegang tot de hulpverlening en het verbeteren van de hulpcoördinatie. Deze convenant formuleert voor deze opdrachten een gemeenschappelijke aanpak voor alle 25 netwerken rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

Wat de **toegang tot het hulpaanbod** betreft betekent dat het volgende:

- tegen 1 december 2007 reikt het regioteam integrale jeugdhulp voor elk netwerk een overzicht aan van de bestaande situatie in een uniform sjabloon (aanwezige modules, openingsuren, (doelgroep)bereik, geografische spreiding). Het netwerk gaat na of en hoe het binnen de bestaande mogelijkheden eventuele leemtes kan opvangen en het maakt daarover werkafspraken tegen uiterlijk 1 mei 2008. Op Vlaams niveau geeft een globale kwantitatieve evaluatie aanleiding tot intersectorale beleidsconclusies, tegen uiterlijk 1 juni 2008.
- tegen 1 juni 2008 komt er, op basis van intersectoraal vastgelegde kwaliteitseisen rond toegang die refereren aan het cliëntperspectief, een zelfevaluatie-instrument voor de Centra voor Leerlingenbegeleiding, de Centra Algemeen Welzijnswerk en het onthaal van Kind en Gezin. De agentschappen moedigen het gebruik van dit instrument aan, o.m. door het op te nemen in het kwaliteitssysteem van de voorzieningen en/of in het kwaliteitsbeleid van hun agentschap.

- tegen 1 mei 2008 geeft elk netwerk aan hoe het de uitdaging aangaat om als netwerk tegemoet te komen aan de verwachtingen van de cliënt. In dit verband ontvangen de netwerken tegen 1 december 2007 een uniform overzicht van de cliëntverwachtingen, zoals gedistilleerd uit onderzoek en de terreinervaring in de regio's.
- om de bekendheid van het aanbod te vergroten, zowel naar het grote publiek als naar toeleiders, krijgen de netwerken tegen 1 december 2007 een communicatiehandleiding aangereikt. Gedurende 2007, 2008 en 2009 kunnen communicatie-acties vermeld in de handleiding, en opgezet door één of meer netwerken, onder regie van de regionale stuurgroep, worden vergoed. Daartoe wordt een totaal bedrag van 50.000 euro op jaarbasis vrijgemaakt. Het wordt over de regio's verdeeld in verhouding tot het aantal minderjarigen.
- tegen 1 april 2008 komt er een vaardigheidstraining voor hulpverleners. Bij de totstandkoming van de trainingsinhoud, die modulair is opgebouwd in functie van de stappen in de instap, krijgen hulpverleners inspraak. Gespreid over 2008 en 2009 krijgt elke regionale stuurgroep de kans de training intersectoraal aan te bieden, op maat van de noden van de regio. Globaal is daarvoor een bedrag voorzien van 35.000 euro op jaarbasis. De verdeling van deze middelen over de regio's gebeurt in verhouding tot het aantal minderjarigen.

De beschreven acties en instrumenten geven samen en in hun onderlinge samenhang mee vorm aan het borgen van een goede toegang tot en instap in de hulpverlening.

Wat de **hulpcoördinatie** betreft focussen de netwerken op de volgende situaties:

- situaties van doorverwijzing;
- situaties waarbij een cliënt niet meteen de hulp krijgt die hij nodig heeft en waarbij permanente opvolging noodzakelijk is;
- situaties waar hulpverleners van minstens twee voorzieningen of diensten bij betrokken zijn.

Daarbij worden volgende **instrumenten** ingezet:

- tegen 1 januari 2008 komen er kwaliteitseisen voor doorverwijzing, waarbij in elk geval de minimale inhoud van een verwijfsbrief. De betrokken voorzieningen nemen deze kwaliteitseisen op in hun kwaliteitssysteem en de agentschappen geven ze een plaats in hun kwaliteitsbeleid. De netwerken installeren het gebruik ervan en sturen het praktijkgericht bij.
- tegen 1 januari 2008 komt er een afbakening en definitie van die cliëntsituaties waarvoor een permanente opvolging noodzakelijk is wanneer de cliënt niet meteen de hulp krijgt die hij nodig heeft. De netwerken spreken tegen uiterlijk 1 juli 2008 af op welke manier ze in deze situaties een minimale opvolging van de (continuïteit van de) hulp garanderen.
- tegen 1 januari 2008 krijgen de netwerken een werkkader aangereikt voor niet-anoniem casuoverleg. Tegen uiterlijk 1 juli 2008 maken ze eerste netwerkafspraken over hoe ze hulpcoördinatie concreet vorm zullen geven (mandaat tot initiëren overleg, opvolgen gemaakte afspraken, enz).
- gedurende de beperkte periode 2008-2009 krijgen de regionale stuurgroepen de kans externe ondersteuning te installeren voor een aantal complexe cliëntdossiers in hun regio. Deze dossiers, waar altijd verschillende hulpverleners van verschillende voorzieningen bij betrokken zijn, kunnen zich situeren in de netwerken rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp of in de netwerken crisisjeugdhulp. Ook hulpverleners werkzaam in niet-rechtstreeks toegankelijk aanbod kunnen dossiers initiëren. De regie voor het toekennen van deze dossiers ligt bij de regionale stuurgroepen. In elk geval gaat het in minstens 60% van de dossiers om niet-anoniem casuoverleg. Daarnaast kan het ook om 'typedossiers' gaan. In het totaal is daarvoor een bedrag van 75.000 euro op jaarbasis voorzien. De verdeling van deze middelen over de regio's gebeurt in verhouding tot het aantal minderjarigen.
- mede op basis van de ervaring opgedaan met extern ondersteund cliëntoverleg, formaliseren de netwerken hun werkafspraken over het organiseren van hulpcoördinatie zodat elk netwerk tegen uiterlijk 1 januari 2010, op een structurele basis het realiseren van een passende hulpcoördinatie garandeert in situaties waarin dat aangewezen is.

De beschreven acties en instrumenten geven samen en in hun onderlinge samenhang mee vorm aan het borgen van een goede hulpcoördinatie in de netwerken.

3. Netwerken crisisjeugdhulp

De centrale opdracht van het netwerk crisisjeugdhulp is het realiseren van een hulpprogramma dat toegankelijk is voor professionele verwijzers en dat instaat voor permanentie, interventie, begeleiding en opvang in crisissituaties.

Deze convenant legt voor elk van deze opdrachten **sectorale engagementen** vast. Uitgangspunt blijft uiteraard de vigerende richtlijn.

In het **algemeen** geldt dat:

- alle voorzieningen bereid zijn tot netwerkoeverleg.
- alle voorzieningen hun bijdrage via het ter beschikking gestelde uniforme systeem registreren.

Specifiek geldt:

voor de **permanentie** dat:

- het aantal voltijdse equivalenten voor de Centra Algemeen Welzijnswerk en/of de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning, zoals vastgelegd in de omzendbrief, met ingang van 1 januari 2008 wordt verdubbeld. Daartoe maken het agentschap Jongerenwelzijn en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap elk 250.000 euro vrij. De concrete toekenning van deze middelen aan de genoemde voorzieningen gebeurt in een projectformule op basis van een dossier van de regionale stuurgroep.

voor de **interventie** dat:

- de beschikbaarheid van de voorzieningen Crisis hulp aan Huis verder toeneemt conform het uitbreidingsscenario van het Globaal Plan.

voor de **begeleiding en opvang** dat:

- Kind en Gezin, het Agentschap Jongerenwelzijn en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap samen per regio minstens 1 begeleiding en 1 opvangplaats per 40.000 minderjarigen verzekerd ter beschikking stellen; dat betekent voor de regio Antwerpen twee keer 9 plaatsen, voor de regio Brussel twee keer 3 plaatsen (gerekend a rato van de helft van het aantal minderjarigen), voor de regio Limburg twee keer 4 plaatsen, voor de regio Oost-Vlaanderen twee keer 7 plaatsen, voor de regio Vlaams-Brabant twee keer 5 plaatsen en voor de regio West-Vlaanderen twee keer 6 plaatsen.
- de hiervoor genoemde agentschappen voor 1 januari 2008 in onderling overleg en rekening houdend met de bestaande erkende sectorale capaciteit in de verschillende regio's hun proportioneel aandeel in de hiervoor genoemde plaatsen bepalen. De verdeling van die capaciteit per hulpprogramma gebeurt -zoals dat nu al het geval is- op voorstel van de regionale stuurgroep
- het ter beschikking stellen van dit verzekerd aanbod niet leidt tot de toekenning van bijkomend personeel.

Globaal geldt dat de voorzieningen die bijdragen tot het hulpprogramma, elk wat hun rol of positie betreft, zich inschrijven in de opties van in elk geval het meldpunt en desgevallend voortbouwen op het (diagnostisch) materiaal aangeleverd door andere bij het hulpprogramma betrokken voorzieningen.

De **Centra voor Leerlingenbegeleiding** engageren zich om, op vraag van het meldpunt, een ondersteunende rol op te nemen vanuit hun draaischijffunctie tussen de school en welzijn en gezondheid. Zij kunnen in die zin ondersteunende acties nemen in functie van het schools functioneren en het blijvend garanderen van het leerrecht van kinderen en jongeren. Mogelijke acties kunnen zijn het informeren van de school, bemiddelen met de school, opvolgen na de crisis en indien wenselijk het kortdurend begeleiden van de leerling, gericht op het schools functioneren. Daarnaast kan het CLB, indien dit nodig mocht blijken, ook schoolondersteunende activiteiten ontplooiën in functie van het omgaan van de school met een ernstige crisis.

De **Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg** verbinden er zich toe in situaties waar zich een ernstige psychische problematiek voordoet binnen de 2 dagen een CGG-consult aan te bieden, en dat minstens 1 keer per maand.

Het **Managementcomité** evalueert om de zes maanden, voor het eerst in januari 2008, de werking van (het samen opnemen van verantwoordelijkheid in) de verschillende hulpprogramma's (met inbegrip van de vervolghulp). Het Managementcomité zal, indien noodzakelijk, besluiten tot bijkomende acties die de levensvatbaarheid van hulpprogramma's verzekeren.

Vergoeding

Vanaf 1 januari 2008 wordt per interventie, begeleiding en opvang, gepresteerd via het meldpunt en conform de kwaliteitsvoorwaarden van integrale jeugdhulp, met uitzondering van het aanbod Crisishulp aan Huis, een intersectoraal geldende forfaitaire vergoeding toegekend van:

- 50 euro voor een interventie
- 100 euro voor een begeleiding
- 100 euro voor een opvang.

Op basis van het registratiesysteem crisisjeugdhulp attesteert het meldpunt twee keer per jaar (periodes januari-juni en juli-december) de door de verschillende voorzieningen geleverde prestaties voor het hulpprogramma. Dit attest opent het recht op betaling door de agentschappen van de bovenstaande vergoedingen.

- Het managementcomité garandeert bijkomend een **vormingsaanbod** voor voorzieningen die bijdragen aan de opdrachten meldpunt en interventie. Zij krijgen de kans, aansluitend bij de opstart van het hulpprogramma, een vaardigheidstraining te volgen. Daartoe wordt tegen 1 april 2008 een vormingspakket uitgewerkt. Gespreid over 2008 en 2009 krijgt elke regionale stuurgroep de kans deze vorming intersectoraal aan te bieden. Het aantal minderjarigen in de regio bepaalt de omvang van dat aanbod. Globaal is een bedrag van 30.000 euro op jaarbasis beschikbaar.

Het managementcomité bepaalt tegen 1 januari 2008 voor elk van de hiervoor genoemde bedragen hoeveel het departement en de verschillende agentschappen financieel bijdragen

Alle hiervoor vermelde instrumenten worden ontwikkeld op basis van de ervaring in de regio's integrale jeugdhulp, komen tot stand in overleg met de agentschappen en worden door het managementcomité goedgekeurd.

4. Screeningsinstrument verontrustende opvoedingssituaties

Een bijzondere opdracht van alle netwerken is het maken van afspraken over hoe ze omgaan met maatschappelijk noodzakelijk geachte hulp. De netwerken maken daartoe tegen 1 juli 2008 eerste afspraken op basis van de richtlijn goedgekeurd door het Managementcomité. Het is in dit verband in elk geval belangrijk hulpverleners te ondersteunen bij het inschatten van individuele cliëntsituaties. Daartoe komt er tegen 1 februari 2008:

- een gebruiksvriendelijk, via webapplicatie te hanteren, screeningsinstrument verontrustende opvoedingssituaties. Dat instrument stelt hulpverleners in staat informatie te verwerven over ernstige opvoedingsproblemen en biedt hen ondersteuning in de omgang met deze situaties.
- een richtlijn geformuleerd over informatie-uitwisseling en deontologie bij het hanteren van het screeningsinstrument.

5. Regionale beleidsplanning en Vlaams beleidsplan

Op 1 oktober 2007 werden de eerste regionale beleidsplannen ingediend.

Om te garanderen dat het Vlaamse beleidsplan zich daarop ent engageert het managementcomité zich tot volgend scenario:

- in oktober 2007 lichten de regionale stuurgroepen hun regioplan toe;
- daarbij aansluitend licht het managementcomité de eerste krijtlijnen van het Vlaamse beleidsplan toe, met mogelijkheid van reactie door de regionale stuurgroepen;

- het managementcomité finaliseert het Vlaamse beleidsplan tegen eind januari 2008, waarna het voor advies wordt voorgelegd aan de adviesraad integrale jeugdhulp en voor beslissing aan de Vlaamse regering.

6. Beperkt vergaderimpact

Voor het hele implementatieproces van de integrale jeugdhulp geldt als centrale doelstelling het halen van een maximaal resultaat op basis van een **minimale vergaderinspanning**.

Om deze doelstelling te bereiken:

- leggen het beleidsondersteuningsteam en de regionale beleidsmedewerkers jaarlijks een streefcijfer vast, refererend aan de resultaten van de analyse die twee keer per jaar (de evolutie van) het vergaderimpact in kaart brengt;
- ontvangen het managementcomité en de regionale stuurgroepen deze halfjaarlijkse resultaten zodat zij sturend kunnen ingrijpen op de gerapporteerde evoluties;
- spreken de (vertegenwoordigers van de verschillende) sectoren een efficiënte vertegenwoordigingsstructuur af;
- vindt in het algemeen een vergadering slechts plaats als ze gekoppeld is aan een vooropgesteld doelmatig resultaat.

Ondergetekenden verbinden er zich toe, namens de bevoegde politieke overheid, het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het departement Onderwijs, het agentschap Kind en Gezin, het agentschap Jongerenwelzijn, het agentschap Zorg en Gezondheid en het Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap, de bepalingen van deze convenant uit te voeren en/of de uitvoering ervan actief te ondersteunen. In april en oktober 2008 engageren ze zich tot een tussentijdse evaluatie ervan, in overleg met de representatieve organisaties van de door integrale jeugdhulp gevatte sectoren.

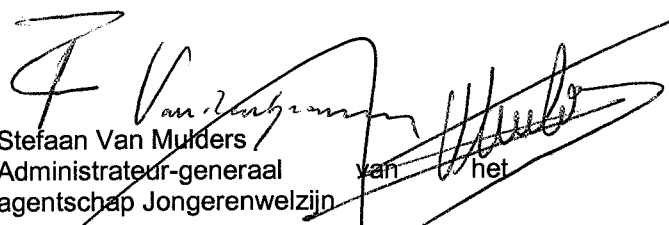

Steven Vanackere
Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

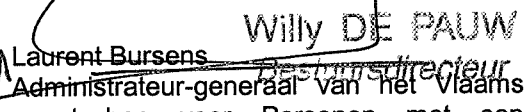

Marc Morris
Secretaris-generaal van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

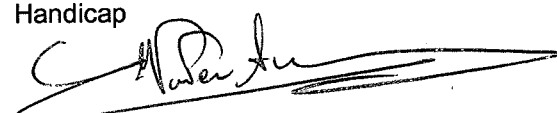

Will Verniest
Waarnemend administrateur-generaal van Kind en Gezin

Ludy Van Buyten
Secretaris-generaal van het departement Onderwijs

Frank Vandenbroucke
Minister van Werk, Onderwijs en Vorming

Stefaan Van Mulders
Administrateur-generaal van het agentschap Jongerenwelzijn

Willy DE PAUW
Laurent Bursens
Bestuursdirecteur
Administrateur-generaal van het Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap

Chris Vander Auwera
Administrateur-generaal van het agentschap Zorg en Gezondheid

Brussel, 31 oktober 2007

